

نقره کاران سیک

گزارش فصل دوم طرح بازنگری سیک

فهرست مطالب

۷	دکتر مسعود آذرنوش	معرفن ناظر
۹	جایل گاشن	ویباژه
۱۱	دکتر صادق ملک شهمیرزادی	لکچر و اخلاقدار
۱۵	دکتر صادق ملک شهمیرزادی	وقدمه
۲۱	چهاران سیلک / شواهد طلاز کاری ملزات کمیاب در تپه سیلک چنوبی - چبرنیل نوکناده - نیما نظافتی	نفره کاران سیلک
۳۱	چهارش گاوش و پخش مصنوعی تپه چنوبی سیلک چبرنیل نوکناده - حمید فهیمی	چهارش گاوش و پخش مصنوعی تپه چنوبی سیلک
۴۹	چهارش گاوش و پخش مصنوعی تپه چنوبی سیلک چبرنیل نوکناده	چهارش گاوش و پخش مصنوعی تپه چنوبی سیلک
۶۵	دکتر صادق ملک شهمیرزادی	چهارش گاوش "چهارچ"
۷۱	فرزاد فروزان فر	اسکلت های آشنا
۷۹	حمید فهیمی	عصر آهن و سیلک
۱۲۹	سامان حیدری	بررسی های باستانی زمین شناسی در دامنه های کوهستان کرکس، منطقه کاشان
۱۵۱	فریادون بیگلری	چهارش بررسی مقدماتی محوطه های پارپند سنگی منطقه کاشان
۱۷۹	دکتر صادق ملک شهمیرزادی	تپه شورابه
		چهله لگاری محل چاه در حاشیه شرقی تپه چنوبی سیلک / بازاری زمین ریخت دشت در سیلک چنوبی
۱۷۹	سامان حیدری	
		چهارش مقدماتی مطالعات گواه باستان شناسی در تپه سیلک دکتر مارگارت انگبرگ /
۱۸۵	دکتر صادق ملک شهمیرزادی	ترجمه دکتر صادق ملک شهمیرزادی
۱۸۹	دکتر مرجان مشکور	مقدماتی بر مطالعات زیست محیطی در سیلک
		پیوست ها :
		گاهنگاری پیش از تاریخ فلات مرکزی ایران براساس اطلاعات بدست آمده از نتایج پژوهش "طرح بازنگری سیلک"
۱۹۷	دکتر صادق ملک شهمیرزادی	گارد مسی
۲۰۹	مهناز عبدالله خان گرجی	تحقیقات کائی شناسی و زنوشیمایی سرباره های پیش از تاریخ مکشوفه در تپه سیلک / ایران مرکزی
۲۱۳	مارگوس شراپنر، راہرت ہی، ہایمن، ارنست برنسکا / ترجمه سامان حیدری و شهرام حیدرآبادیان	مارگوس شراپنر، راہرت ہی، ہایمن، ارنست برنسکا / ترجمه سامان حیدری و شهرام حیدرآبادیان

— گزارش مراحل حفاظتی و مرمنی تعدادی از آثار مکشوفه از حفاری سیلک کبری دهقان نژاد	۲۳۱
— صنایع سنگی سیلک در کاوش های فصل دوم الهام قصیدیان	۲۳۵
— صنایع سنگی محوطه باستانی شورابه الهام قصیدیان	۲۴۷
— نگاهی بر عکس های هوایی تپه سیلک جنوبی سونیا شیدرنگ	۲۵۳
— آیا بین اقوام ساکن سیلک و سومریان ساکن دشت های جنوبی بین النهرين رابطه اي فرهنگي برقرار بوده است؟ اگر بوده است، ماهیت، کیمیت و کیفیت آن چگونه بوده است؟ عبدالرضا مهاجری نژاد	۲۰۹
— شرح تصاویر	۲۶۷
— تصاویر	۲۶۹

بخش انگلیسی:

5	- Introduction	Sadegh Malek Shahmirzadi
9	- The archaeobotanical Project at tepe sialk, A Preliminary report.....	Margareta Tengberg
13	- Mineralogical and Geochemical Investigations in to Prehistoric smelting slag from Tepe Sialk / Central Iran	Marcus Schreiner, Robert B.Heiman, Ernst Pernicka

باستان‌شناسی از جمله علومی است که همواره دستخوش تحول و دگرگونی است و هر یک از نتایج و دستاوردهای حاصله از پژوهش‌های باستان‌شناسی - اعم از میدانی و کتابخانه‌ای - قابلیت تغییر و تحول را دارا هستند، و این گفته که «در باستان‌شناسی کسی حرف آخر را نمی‌زند»، کاملاً صحیح است.

در این میان، آن دسته از مطالعات و پژوهش‌هایی که مبنی بر اصل بازنگری هستند، از ارزش و اعتبار خاصی برخوردارند، چرا که با گذشت زمان و تحول در نوع نگاه، روش‌های انجام کار علمی باستان‌شناسی، پیشرفت علوم میان رشته‌ای و درک اهمیت کاربرد آن‌ها در پیشبرد نتیجه‌گیری و تجزیه و تحلیل‌های علم باستان‌شناسی، دستاوردهای مطالعات جدید و انجام بازبینی و بازنگری در مطالعات پیشین، نتایج مطمئن و قطعی‌تری را ارائه خواهد کرد. ارزش و اعتبار هر یک از پژوهش‌هایی که در گذشته با توجه به بضاعت و امکانات روزگار خود صورت گرفته است، قابل انکار نیست اما ذکر این نکته نیز حائز اهمیت است که انجام بازنگری در اینگونه پژوهش‌ها، براساس امکانات و همچنین بهره‌گیری از سایر مطالعات انجام یافته در طول زمان، اعتبار این مطالعات را دو چندان خواهد کرد.

«طرح بازنگری سیلک» که از سال ۱۳۸۰ در محوطه سیلک شروع به کار کرده است، نمونه بارزی از این مدعاست و یکی از ویژگی‌های ارزشمند آن، علاوه بر پژوهش‌های باستان‌شناسی هدفمند (بررسی و کاوش)، تکیه بر انجام مطالعات میان رشته‌ای و بهره‌گیری از تجرب و تخصص‌هایی همچون باستان‌گیاه‌شناسی، باستان‌جانور‌شناسی، باستان‌انسان‌شناسی، باستان زمین‌شناسی، معدن کاری باستان، مرمت، مطالعات تاریخی و ... در پژوهش‌های باستان‌شناسی است. بنابراین، «بازنگری» پاسخ سوالاتی را خواهد داد که در گذشته یا مطرح نشده‌اند، یا به آن‌ها توجه نمی‌شده است و یا امکان پاسخ‌گویی به آن‌ها وجود نداشته است.

علاوه بر این، انتشار نتایج و دستاوردهای بدست آمده از پژوهش‌ها و مطالعات جدید - بازنگری - این امکان را فراهم می‌سازد تا مطالعاتی که در آینده صورت می‌گیرد، قابلیت استناد بدان را داشته باشد. طرح بازنگری سیلک پس از انجام نخستین فصل مطالعات خود و اندکی پیش از آغاز دومین فصل، گزارش کار خود را که حاصل پژوهش‌های تمامی اعضای هیئت و تحت نظرارت و سرپرستی آفای دکتر صادق ملک شهمیرزادی بوده است، منتشر ساخت و اینک نتایج دومین فصل این پژوهش میدانی، همزمان با آغاز سومین فصل منتشر می‌شود که این مسئله بیانگر وجود دغدغه و لزوم انتشار گزارش

فعالیت‌های پژوهشی از سوی این هیئت است. در گزارش دومین فصل طرح بازنگری سیلک که تحت عنوان «نقره کاران سیلک» منتشر می‌شود، می‌توان به وضوح، عزم راسخ یکایک اعضاء و نیز میزان اعتبار مطالعات میان رشته‌ای در باستان‌شناسی را مشاهده کرد. شاید بتوان مدعی شد که بدعت گذاری در امر انتشار گزارش‌های هر یک از اعضای هیئت با ذکر نام خودشان، می‌تواند به عنوان الگوی مناسبی در جهت ارائه و انتشار گزارش‌های باستان‌شناسی در آینده تلقی می‌شود.

جلیل گلشن
معاون پژوهشی

۹۹ مقدمه

از مهرماه سال ۱۳۳۹ که در رشته باستان‌شناسی دانشگاه تهران مشغول تحصیل بودم همیشه ارتباط خود را با باستان‌شناسان مرکز باستان‌شناسی ایران در حد دانشجو و استاد حفظ کرده بودم. در اسفند ماه سال ۱۳۳۹ به مدت ۲۹ روز در مارلیک (چراغعلی تپه) نزد استادانم آقایان دکتر عزت‌الله نگهبان و سیف‌الله کامبخش فرد به کار آموزی پرداختم و از نزدیک با اهمیت دقت و برنامه ریزی مطالعات میدانی باستان‌شناسی آشنا شدم. پس از آن نیز برای مدت سه سال هر روز باستانی ایام تعطیل از ساعت ۴ الی ۷/۵ بعد از ظهر در موسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران به تلمذ نزد همان استادان ادامه دادم. در اسفند ماه سال ۱۳۴۲ به همراه شادروان دکتر جوزف کالدول، استاد مهمان فولبرایت در ایران، به بررسی منطقه کرمان کاسه بالیه واریخته، که بارها نام آن را در کلاس درس آقای دکتر نگهبان شنیده بودم، وهم چنین نمونه‌هایی از بوته ذوب رفت و از جمله در تل ابلیس روش نمونه برداری محدود را فراگرفتم و برای اولین بار قطعه‌ای از یک ظرف موسوم به "رفت" و از جمله در تل ابلیس روش نمونه برداری محدود را فراگرفتم و برای اولین بار قطعه‌ای از یک ظرف موسوم به "کاسه بالیه واریخته" که بارها نام آن را در کلاس درس آقای دکتر نگهبان شنیده بودم، وهم چنین نمونه‌هایی از بوته ذوب مس را از نزدیک لمس کردم. در تابستان ۱۳۴۳ برای ادامه تحصیل به شیکاگو رفتم. در هنگام تحصیل در آمریکا این فرصت را دکتر کالدول به من داد تا سه تابستان را در چهار فصل کاوش در آنجا مشغول تحصیل بودم هیچگاه ارتباط خود را با استادان و همکلاس‌مان کارآموزی ادامه نهادم. در مدت پنج سالی را که در آنجا مشغول تحصیل بودم هیچگاه ارتباط خود را با استادان و همکلاس‌مان در ایران قطع نکردم. در مراجعت به تهران در تابستان ۱۳۴۸ ابتدا به چخامیش در خوزستان رفتم تا نزد استادانم شادروانان پروفسور پنهان دلوگاز و دکتر هلن کنتور به کار آموزی میدانی در یک کاوش در ایران با مقیاس وسیع به پردازم و سپس در زمستان همان سال به عنوان معاون استادم آقای دکتر نگهبان در کاوش‌های هفت تپه خوزستان شرکت کردم. این برنامه را به مدت چهار سال ادامه دادم. در تیرماه ۱۳۴۹ به عضویت هیئت علمی گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران درآمدم و در بهمن ماه ۱۳۷۹ بازنشسته شدم. در تمام مدت قبل از انقلاب در فعالیت‌های پژوهشی گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران دردشت قزوین و هفت تپه خوزستان شرکت موثر داشتم. بنابراین در این مدت ۴۰ سال، یعنی از آغاز دوره دانشجویی تا زمان بازنشستگی از دانشگاه تهران در بهمن ماه ۱۳۷۹، هم با باستان‌شناسان ایرانی آشنا بودم و هم به آموزش نظری و عملی باستان‌شناسی مشغول بودم. در این مدت موفق شدم تا با توانایی‌های علمی، پژوهشی و مدیریتی بسیاری از دانشجویان رشته باستان‌شناسی در دانشگاه تهران نیز از نزدیک آشنا شوم.